'N SOSIOLOGIESE ONDERSOEK NA DIE VORDERING EN AANPASSING VAN EERSTEJAARSTUDENTE AAN 'N UNIVERSITEIT.

deur

DANIEL STEPHANUS GOOSEN

PROEFSKRIF GOEDGEKEUR TER GEDEELTELIKE

NAKOMING VAN DIE VEREISTES VIR DIE

GRAAD

DOCTOR PHILOSOPHIAE

AAN DIE

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT

VIR

CHRISTELIKE HOëR ONDERWYS.

TEN GELEIDE.

Die eerstejaarstudente aan ons Suid-Afrikaanse universiteite kan hulself as probleemgevalle beskou. Ouers, onderwysers, dosente, en ander belangstellendes, is bekommerd oor die swak akademiese vordering en aanpassing van veral die eerstejaarstudente aan ons Suid-Afrikaanse universiteite.

'n Ieder en 'n elk het die een en ander mee te deel met betrekking tot die bogenoemde akademiese vraagstuk. Hier te lande het nog net enkele universiteite die hand in eie boesem gesteek en die probleem wetenskaplik benader en ondersoek.

Hierdie ondersoek, waarop hierdie proefskrif gebaseer is, maak deel uit van 'n wyere ondersoek en is deels opgeneem in 'n publikasie met die volgende titelblad:

VERSLAG VAN DIE STUDENTEVOORLIGTINGSKOMITEE INSAKE 'N ONDERSOEK NA DIE AKADEMIESE AANPASSING EN VORDERING VAN EERSTEJAARSTUDENTE AAN DIE UNIVERSITEIT PRETORIA.

'n Wetenskaplike ondersoek wat geldelik gesteun is deur DIE NASIONALE RAAD VIR SOSIALE NAVORSING, DEPARTEMENT VAN ONDERWYS, KUNS EN WETENSKAP.

Voorsitter: Prof. Dr. B.F.Nel.

(Verslag S.1813 van die Universiteit Pretoria)

In die bogenoemde verslag word 'n volledige uiteensetting en bespreking gegee met betrekking tot die hele projek waarvan hierdie proefskrif 'n deel vorm.

Hierdie proefskrif betrek, soos die titel aandui, die sosiologiese aspekte. Die sosiologiese aspekte wat in die verslag van die Universiteit van Pretoria (Universiteitsverslag S.1813) weergegee word, is gebaseer op 'n verslag met die onderstaande titel:

VERSLAG INSAKE DIE VORDERING EN AANPASSING VAN EERSTEJAARSTUDENTE AAN DIE UNIVERSITEIT - 'n Sosiologiese benadering.

Dié verslag is deur die ondersoeker saamgestel.

Met die aanbieding van hierdie proefskrif is dit vir my 'n genoeë om, behalwe HOM, die SKEPPER, aan wie ek die grootste dank verskuldig is, die volgende persone te bedank:

(a) Professor D.C.S.DU PREEZ, my promotor, vir sy belangstelling en leiding.

(b) Professor J.M.DE WET, my mede-promotor, vir die wenke met betrekking tot die toepassing van die statistiese tegnieke wat in hierdie ondersoek aangewend is.

(c) Dr. Dawie J. GOUWS, wat ook as hoofnavorsingsbeampte met betrekking tot die grotere projek opgetree het, vir sy leiding. Ook in die besonder vir die statistiese verwerkinge wat hy gekontroleer het.

(d) Die ander navorsingsbeamptes en vriende wat kosbare tyd afgesonder het om hierdie werk moontlik te maak.

(e) DIE NASIONALE RAAD VIR SOSIALE NAVORSING, DEPARTEMENT VAN ONDERWYS, KUNS EN WETENSKAP, vir hulle steun sodat die universiteit navorsingsposte kon skep vir die doeleindes van hierdie ondersoek, onder andere.

(f) Die personeel van die Universiteit Pretoria, asook lede van die Studentevoorligtingskomitee en die studente vir hulle samewerking tydens die ondersoek.

(g) My ouers wat my instaat gestel het om te kan studeer vir hulle belangstelling en liefde.

(h) Wilma, vir al haar geduld en aansporing.

JOHANNESBURG.

Desember 1958.

INHOUDSOPGAWE.

Bladsyno.

HOOFSTUK I.

1. Die keuse van die vraagstuk. 1
2. Die doel van die ondersoek. 2
3. Die noodsaaklikheid van die ondersoek. 4
4. Die begrensdheid van hierdie ondersoek. 4
5. Die metodes van ondersoek. 5
6. Woordbepalings. 10
7. 'n Oorsig van die bestaande literatuur oor dié onderwerp. 16

HOOFSTUK II.

'N OORSIGTELIKE ONTLEDING VAN DIE BESKIKBARE GEGEWENS VAN DIE 1953-GROEP EERSTEJAARSTUDENTE. 49

A. Die samestelling van die getoetste groep. 50
B. Die sosio-ekonomiese status van die gesinne waaruit die 1953 B.A.- en Mediese eerstejaarstudente kom na aanleiding van enkele faktore. 52
C. Die woonplekke van die 1953 eerstejaar B.A.- en Mediese studente tydens hulle skooljare en ook tydens hulle eerstejaar op die universiteit. 54

HOOFSTUK III.

'N VERGELYKING VAN DIE 1953-GROEP B.A.- EN MEDIESE EERSTEJAARSTUDENTE WAT SLAAG MET DIE WAT DRUIP.

1. Die sosio-ekonomiese status van die gesinne waaruit die 1953 B.A.- en Mediese studente kom. 57
2. Die woonplekke van die eerstejaarstudente tydens hulle skooljare en hulle eerstejaar op die universiteit vergelyk met hulle prestasies op die universiteit. 58

HOOFSTUK IV.

DIE AGTERGROND VAN DIE 1954-STEEKPROEF SE EERSTEJAARSTUDENTE TEN OPSIGTE VAN DIE OUERHUIS EN DIE SKOOL EN 'N VERGELYKING TUSSEN DIE SLAAGGROEP EN DRUIPGROEP OP DIE UNIVERSITEIT.

A. 1. Die faktor landelikheid-stedelikheid t.o.v. die ouerhuis en daarteenoor universiteitsprestasies. 69
   2. Die verblyfplek van die studente gedurende hulle skooljare en daarteenoor universiteitsprestasies. 70
B. Enkele faktore in verband met die sosio-ekonomiese status van die huisgesinne waaruit die eerstejaarstudente kom. 71
C. Die ontwikkelingspeil van die broodwinner, veral skoolopleiding. 77
D. Die sosiaal-pedagogiese agtergrond van die eerstejaarstudente. 77

HOOFSTUK V.

ENKELE INWONINGSTOESTANDE GEDURENDE DIE EERSTEJAAR AAN DIE UNIVERSITEIT. (DIE 1954-STEEKPROEF.) 90

HOOFSTUK VI.

DIE SOSIAAL-PEDAGOGIESE ASPEKTE VAN DIE UNIVERSITEITSLOOPBAAN. (DIE 1954-STEEKPROEF.) 104

HOOFSTUK VII.

GEVOLGTREKKINGS. 117

HOOFSTUK VIII.

SLOT. AANBEVELINGS. 125

HOOFSTUK IX.

BYVOEGSEL.

A. Historiese oorsig. 133
B. Inligting aan eerstejaarstudente. 155
C. Administratief. 158
D. Inwoning. 159
E. Uitgawes van eerstejaarstudente tydens die eerstejaar op die universiteit. 166
F. 'n Ontleding van die vraelyste. 169
G. Die 1955-opname wat in hoofsaak die klem laat val op inwoningstoestande en/of probleme. 184

GERAADLEEGDE EN AANGEHAALDE WERKE. 207